



Nordland fylkeskommune  
Fylkesrådet  
Fylkeshuset  
8048 BODØ

Fauske, 20.07.2018

**Følgende organisasjoner har sluttet seg til uttalelsen:** Norsk Ornitologisk Forening avd. Nordland og Naturvernforbundet i Nordland.

## **Klage på Fylkesrådets vedtak i sak 217/2018 Søknad om lokalitetsklarering for Marine Harvest Norway AS – Lokalitet Rørskjæran – Vega kommune**

### **Sammendrag**

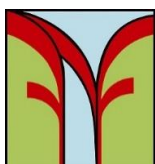
FNF Nordland klager med dette på at Nordland fylkeskommune, v/ Fylkesråd for næring, etter en politisk og skjønnsbasert vurdering har gitt Marine Harvest Norway AS tillatelse til oppdrett i Vegaøyenes verdensarvområde. Tillatelsen er gitt for produksjon av laks, ørret og regnbueørret på ny lokalitet Rørskjæran S i Vega kommune.

Søknaden godkjennes til tross for at det ikke foreligger konsekvensutredninger om oppdrett er forenlig med verdensarvstatusen. Det foreligger ingen avklaring om hva tålegrensen er, eller hvilke former for akvakultur som kan tillates i verdensarvområdet uten at det vil forringe eller ha negative virkninger for verdensarvstatusen. Riksantikvaren og Miljødirektoratet har fremmet innsigelse og krevd at det gjennomføres en konsekvensutredning om akvakultur i verdensarvområdet før Kystplan Helgeland kan godkjennes. Dette arbeidet er ikke avsluttet.

Unescos rådgivende organer har framsatt anbefaling om at det ikke godkjennes noen lokaliteter for akvakultur i området før det er gjort utredninger som gir et godt kunnskapsgrunnlag. Vedtaket er derfor i strid med det rådet som Unescos rådgivende organer har gitt norske myndigheter.

Vedtaket er også i strid med bestemmelsene i naturmangfoldloven §§ 8-9 og etter plan- og bygningsloven og forskrift om konsekvensutredninger. Fylkesrådet har fattet vedtak *før* konsekvensutredninger foreligger, hvilket er feil praksis i henhold til lovverket. I Fylkesrådets vedtak står det også at kunnskapsgrunnlaget i forhold til naturmangfold og verdensarvverdiene ikke er tilstrekkelig.

Tillatelsen er lovstridig og må trekkes tilbake. Søknaden må avventes behandling i påvente av at aktuelle utredninger er ferdigstilt. Klagen gis oppsettende virkning og vedtaket oppheves.



forum for  
natur og  
friluftsliv  
**Nordland**

Forum for natur og friluftsliv i Nordland  
Eiaveien 5, 8208 Fauske  
nordland@fnf-nett.no / 90 80 61 46  
www.fnf-nett.no/nordland  
Org. nr.: 983267998

## Våre merknader

Vega kommune i kystzoneplanen (Kystplan Helgeland) hadde to lokaliteter til oppdrett i verdensarvområdet. Det var også bakgrunnen for klagen fra Naturvernforbundet og Norsk Ornitologisk Forening til UNESCO.

Klima- og miljødepartementet (KLD) tok derfor initiativ til et rådgivende oppdrag (Advisory Mission) med Unescos rådgivende organer (ICOMOS og IUCN), for å få en internasjonal vurdering av problemstillingen oppdrett i verdensarvområdet).

I henhold til forvaltningsplanen for Vegaøyen fikk Sweco Norge AS i oppdrag fra Vega verdensarvstyre, å utrede de visuelle effekter (Visual impact) av akvakultur med hensyn til verdensarvverdiene (Rapport Vegaøyen Verdensarv – Visuell karakter 15.08.2016). I rapporten gis det anbefaling om at det ikke skal tillates oppdrett i verdensarvområdet og det konkluderes med at «*lokalisering av oppdrettsanlegg gir et tidsbilde og en naturbruk som svekker den visuelle karakteren slik den følger av verdensarvverdiene*».

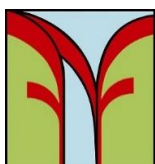
Verdensarvområdet ble befart 21.2.2017. I etterkant kom de rådgivende organer med en rapport med anbefalinger (8.3.2017). Unescos rådgivende komiteer anbefaler at nasjonale miljømyndigheter ikke bør vurdere de to lokalitetene for akvakultur som lå inne i verdensarvområdet før:

- Den reviderte kommuneplanen for Vega er blitt vedtatt med begrensninger for akvakultur innen verdensarvområdet - og med en klar strategi for å sikre at akvakulturen ikke påvirker verdensarvverdiene
- Tilstrekkelige konsekvensutredninger mht til kulturarv og miljø er blitt iverksatt, herunder en vurdering av mulighetene for at det kan oppstå kumulative påvirkninger (summen av flere ulike påvirkningsfaktorer)
- Funnene i Sweco-rapporten om effektene av havbruk på ærfugldriften er tilgjengelige og kan bli brukt som en del av konsekvensutredningen for ivaretagelse av verdensarvverdiene (august 2017). Rapporten fra denne arbeidsgruppen bør bli faglig evaluert og offentliggjort som en del av de samlede vurderingsprosessene.

FNF Nordland mener vedtaket om å tillate lokaliteten Rørskjæran til Marine Harvest Norway AS er i strid med det rådet som UNESCO har gitt og den oppfølging Riksantikvaren og Miljødirektoratet gjør i samarbeid med Vega kommune. Riksantikvaren og Vega kommune har nå en god dialog for å få gjennomført konsekvensutredningen, og er i gang med å følge opp arbeidet i samsvar med Unesco rådgivende organer.

Fylkesrådet mener nå at det kan gis en *midlertidig tillatelse* på fem år selv om tålegrensen og spørsmålet om oppdrett er forenlig med verdensarvverdiene er uavklart. Vedtaket trosser anbefalingene fra Unescos rådgivende organer, anmodningen fra Klima- og miljødepartementet, innsigelsene fra Riksantikvaren og Fylkesmannen og alle andre oppfordringer om ikke å tillate akvakultur i verdensarvområdet.

Fylkesmannen frarådet etablering av akvakultur på lokaliteten på grunn av usikkerheten rundt hva tålegrensen for oppdrett i verdensarvområdet og konsekvenser for sjøfugl. De fleste instanser (t.o.m. Vega kommune) mener eller har kommentert at forholdet til verdensarvstatusen må avklares før det tillates oppdrett og akvakultur i verdensarvområdet.



forum for  
natur og  
friluftsliv  
**Nordland**

Forum for natur og friluftsliv i Nordland  
Eiaveien 5, 8208 Fauske  
nordland@fnf-nett.no / 90 80 61 46  
www.fnf-nett.no/nordland  
Org. nr.: 983267998

Riksantikvaren var raskt ute i media i etterkant at vedtaket ble kjent og uttrykte sin misnøye. Riksantikvaren mener det er svært uheldig at denne tillatelsen gis midt i prosessen med å få lagd en konsekvensutredning.

Fylkesrådet støtter seg i stedet til intensjonsavtalen fra 2002 hvor det fremkommer at havbruk skal kunne godtas i verdensarvområdet. Fylkesrådet mener derfor at tillatelsen *ikke* kan hevdes «å være i strid med intensjonen og forutsetningene for områdestatusen.». Nye næringer skal utvikles i samarbeid med gjensidig hensyntagen, heter det i intensjonsavtalen. Men her gir Fylkesrådet oppdrettsindustrien høve til ikke å ta hensyn til verdensarvverdiene.

FNF Nordland mener vedtaket er i strid med god miljø- og forvaltningsskikk og *føre-var-prinsippet* (jf. Naturmangfoldloven §§ 8-9). Det står også i selve vedtaket at kunnskapsgrunnlaget ikke er tilstrekkelig av hensyn til verdensarvverdiene og påvirkning på naturmangfoldet. Fylkesråden bruker faktisk mangel på kunnskap om konsekvenser på verdensarvverdiene og naturmangfoldet til å fatte beslutning og gir en midlertidig tillatelse og som en prøveperiode i fem år. FNF Nordland kan ikke akseptere at det fattes vedtak på denne måten og på et så sviktende grunnlag.

Plan- og bygningsloven og forskrift om konsekvensutredninger fastslår at fylkeskommunen ved søknad om etablering eller endring av akvakulturanlegg skal vurdere hvorvidt tiltaket kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn. Det er åpenbart at kriteriene i forskriftens § 9 og § 10 ikke blir fulgt opp, og at alle nødvendige konsekvensutredninger ikke foreligger. Fylkesrådet kan heller ikke gi en midlertidig tillatelse i *påvente* av utredninger. Det er en feil og lovstridig praksis å fatte vedtak først, for deretter å avvente konsekvensutredninger.

I vedtaket gjøres det også opp en formening om at «*flytende merddrift er ansett som et reversibelt inngrep*» og «*det er ikke forventet at påvirkningen fra anlegget i denne perioden vil medføre en så stor risiko for negativ påvirkning, at det ikke kan gis tillatelse.*». Her konkluderer Fylkesrådet på sviktende grunnlag at konsekvensene av å tillate oppdrett på denne lokaliteten er akseptable. FNF Nordland mener dette er oppsiktsvekkende konklusjon fra en ansvarlig myndighet.

I vedtaket vektlegges «*samfunnsøkonomiske elementer*», hensynet Marine Harvest AS' behov for lokaliteter og at selskapet har måttet vente i tre år med å få behandlet søknaden. FNF Nordland mener Fylkesrådet ikke kan fatte vedtak så lenge de mest sentrale spørsmålene og hensynene (verdensarvverdiene) er uavklart.

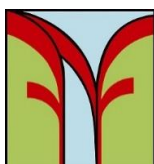
## Konklusjon

FNF Nordland påklager Fylkesrådets vedtak i sak 217/2018 Søknad om lokalitetsklarerer for Marine Harvest Norway AS – Lokalitet Rørskjæran – Vega kommune. Klagen gis oppsettende virkning og vedtaket oppheves.

For FNF Nordland

Erling Solvang  
Styreleder

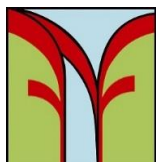
Gisle Sæterhaug  
Koordinator



forum for  
natur og  
friluftsliv  
**Nordland**

Forum for natur og friluftsliv i Nordland  
Eiaveien 5, 8208 Fauske  
nordland@fnf-nett.no / 90 80 61 46  
www.fnf-nett.no/nordland  
Org. nr.: 983267998

Kopi (per e-post) til:  
Fylkesmannen i Nordland  
Vega kommune  
Norsk Friluftsliv



forum for  
natur og  
friluftsliv  
**Nordland**

Forum for natur og friluftsliv i Nordland  
Eiaveien 5, 8208 Fauske  
nordland@fnf-nett.no / 90 80 61 46  
[www.fnf-nett.no/nordland](http://www.fnf-nett.no/nordland)  
Org. nr.: 983267998